بسم الله الرحمن الرحيم

ވަޒީރުންގެ ކެبިން ބޭނުން ކުރާ ފަރާތް ތަވާރު

ސެކްރެٹަރީ ذِشْهَدْ:	ذُبَرَاهْدَفْ ءِهْڭَرِيدْ
ސެކْرِٹَرِیٹ ذِشْهَدُ ڭَرِءِڭَ:	ذَڭُذُ ءَهْمَدْ ڭَرِءِڭَ
ސެکْرِٹَرِیٹ ذُوذْشْ ذَوِيرْ:	ذُبَرَاهْدَفْ ءَدِيشْ
ذَدَّذْ:	ذِسِرِسْهَبَر ءَڈُ ھْڭَرْسْڭُھْ ءَشْءْ سِوِڭُ ءَڈِءَشَمْ
ذَوَّھْڭَرَاهْدَرْ ذَوِيرْ رَّيِءْرُذُوَءَءِذْشْرُ ذَڭُسَّ:	2025 ذَسَ ءَرَبْرُذُ ذُبَرَهَدَ ڭَرَاهْرُذُ 28 ذَسَ ذَڭُسَّ
ذَوَّھْڭَرَاهْدِ ڭَمِيرُذْ:	7 ذَّ 2025

ذَوَّھْ؛

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ. ءِهْذَهْمُهْمِ ءَرَمِسْ؛ ءِهْذَهْمُهْمِ ذِشْهَدْ. ءَرُذَسِڭَ دِءَڭَ ءِهْذَهْمُهْمِ ذِشْهَدْ ءُبِرِدَهِءُبَرَاهْوَّذَرِ ءَهْمُ، ءَرُشْرِذُرُوَشْ ھَشْرُذُوَءَءِذَشْرَوَّ سْوَّرَشْ ءَرُذَسِڭَ 3 ھَرَبَشْ وَبِشْ ذَوَّھْ ءَبْرُوَّھْ ھَوَّسَشْ ءِسِڭُھْ. ءَبْرُشْ ءَرُذَسِڭَ ذَھْرُذُبَرَّذَھْذَبِ ھَشْبَرُءَاهْ ذُبِرَرَدَبَشْ ذُشْڭُوَّشِ. ءَ سْوَّرُذَبِ ءَرُذَسِڭَ ءَشْرُذَ ذُبَرَهَدَءِشْرُ ءَشْرُذَ ذُبَرَهَدَ ھَرَبَشْ دِ ھَوَّءِڭَسِ، ءَدْ.ڭِ.سِ.سِ ڭُبْسِ ذُبْرُذُشْ دِرَّبْ ڭُبْسِءُبَّ ذُبَرَھْهَبَشْ ذُءَشْرُشْرُوَّشْ وَّرَبَ ءَرُذَسِڭَ هَوَّھْ ذُبَرَھْهَبَذَبِ ھْشُذَبِ ءَڈِڭَ، ءَبِ ءَبَشْ ءَرُشْرِذُرُوَشْ. ڭِءَھْذُذُشْھُ ذُءَشْرُشْرُوَّسِ؟ ڭُرُهَسَ ھَرَبِ، دِ وَّرَبَءَبِ ءَءَھْذُسْ هَبُرِڭُرُءَھْ بَرُشْرُ ھَرَبِ، دِ وَّرَبَءَبِ ءَءَھْذُسْ هَبُرِڭُرُءَھْ بَرُشْرُ وَّرَبَءَھْ سَرَدَ، هَبُرِڭُرُ بَرِڭُھْ دَڭِڭِرَّ رِءَسَّبَشْرُءَاهْوَّذَرْ ءَدِرُوَءَءِذُشْرُذَبِ ءَڈُشْ. ھِشْرُوَسَ ھَرَبِ، دِ وَّرَبَءَبِ ءَءَھْذُسْ هَبُرِڭُرُءَھْ بَرُشْرُ ھَشُذَبِوَّ وَّرَبَءَھْ ڭَڭْشْ سَرَدَ، ءَدْ.ڭِ.سِ.سِ ڭُبْسِ ذُبْرُذُشْ دِرَّبْ ڭُبْسِءُبَّ ذُبَرَھْهَبَشْ ذُءَشْرُشْرُوَّسِ ءِءَھْذُذُشْھُبَشْ ءَرُشْرِذُرُوَءِدِرِشْ. ءَبِ ڭُدُرَڭُھْهَبَذَبِ ءَرُذَسِڭَشْ ڭُشْرُوَّذَبِ ءَڈِڭَ 3 سْوَّرُءَاهْذُ ڭُھْذَبِ ءَرُذَسِڭَ ڭُرِ ءِسِڭُھْ. ذُبَرَھْهَدَ ءَدْ.ڭِ.سِ.سِ ڭُبْسِ ذُبْرُذُشْ دِرَّبْ ڭُبْسِءُبَّ ذُبَرَھْهَبَشْ ذُءَشْرُشْرُوَّشْ سَھَھْهَءَهْ ءَرُذَسِڭَ وَبَشْ ءِسَ ڭُبَرَھْهَبَذَبِ ءَشْرُشَّسِ ھَرَشْرَوَّذَبِ. ءَڭُ ءَهْ سَھَھَبِ، دِرَّبْ ذُسْ ڭُبْسِءُبَرَھْرُشْءُشْڭَ ءَهْءُسْ ذُبَرَھْهَبَشْ ءَدْ.ڭِ.سِ.سِ

ފުދުވެރިކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ޓެކްސީ ޖައިންއް ފުރި ކަމުގައިވިޔަސް ޓެކްސީގެ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް

ޓެކްސީދުއްވުމުގައި އެއްވެސް ހުރަހެއް ނުހިނގާނެ. އެހެންވީމާ، އަދިއެކަމުން ޓެކްސީދުއްވާ ފަރާތްތަކަށް ޓެކްސީދުއްވުމުގެ

އެއްވެސް ހުރަހެއް ނެތް ގޮތަކަށް ދަމަހައްޓާ. އަދި މިގޮތުން މިހާރު ވެސް ޓްރެފިކްގެ ޓެކްސީދުއްވާ ފަރާތްތައް

ވެސް މި ޓެކްސީ ފްލީޓްގައި ޓްރައިވަރުންގެ ގޮތުގައި ނަގާފަ ފުރުޞަތުދީ މަސައްކަތްކުރާ ވެސް ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތު

އަންނާނެ ޓެކްސީދުއްވައިގެން އާމްދަނީ ހޯދަމުން ބޭނުންފުޅުވާ ފަރާތްތަކަށް. މިހެންވެސް ފުރިހަމަގޮތެއް ގޮތުގައި

އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މި ޓެކްސީ ފްލީޓް އޮފްޓްރާޝަން ބައިބަދަލުކުރުވަނީ ދައުލަތް ޓްރައިވަރުންގެ

އިތުރުން އަދި ޕްރައިވެޓްސެކްޓަރ ވެސް ޓެކްސީދުއްވާ ގޮތަށް. އެއީ މިހާރު ދުވަސް ވަރަށް ފާއިތުވެ ގޮތުގައި ޓެކްސީދުއްވާ

ފަރާތް ޖަމާ ފަރާތްތަކެއް ވެސް އެހެން ވަރަށް ފާހަގަކުރެއްވީ. އެހެންވީމާ، މި އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން މި އުފައްދާ އިދާރާއިން

ވިޔަފާރި ޓެކްސީ ފައިންގައި ދާއިރާގައި ޓެކްސީދުއްވާ ތަން ވެސް އަންނާނެ. އަދި އެއީ އިތުރުން ފުރުޞަތުދީފައި،

ހުސްވަގުތުތަކުގައި ކުރުކުރު ފުރުޞަތު ވެސް އަންނާނެ. ފުރާއިޅޭގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި ޓެކްސީއަށް

ފަރާތްތަކަށް ގެއްލުންވާނެ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތްނެން. އެއީ ޓެކްސީދުއްވާ ފަރާތްތަކާ ވެސް މި އާމްދަނީން ހޯދުން

ކުރެވޭނީ ސަލާމަތުގައި ދެމެހެއްޓޭނެ. އެއީ ބަޔަކު ބޭރަށް ބަހައްޓާ ދަމަހައްޓާ ގައުމީ ޓެކްސީ ފަރާތްތަކުން ޖާގަ

ބަޔަކު ބޭނުންތަކަކަށް. ދެން ބަލަން ބަރުބަރު ދުވަސްތަކުގައި އަޅުގަނޑު ބަދަލުކުރެވޭނެ ފަރާތްތަކަށް، މި ޓެކްސީގައި

އެއްގޮތަށް ބަލާލީމާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އަޅުގަނޑު ބޭރުގައި އިސްލާމްދީނީ ޤާނޫނުއަސާސީ ބަލައިލާބޭ ނުލަ ދޭ

ރިފޯމް. ޓްރޭނިންގ ހާލަތް ސަރުކާރުގައި ޓެކްސީއާއި ނުން، ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ހިދުމަތް މިހާރު ކުރިން ވެސް ފުރިހަމަ

އެބައިން. އަދި މުޅި ރާއްޖެގައި ވެސް. ދެދު ބޮޑުގައި އާރ.ޓީ.އެފް ފުރިހަމަ ވެސް ޓްރާންސްޕޯޓް ނަޝަނަލްގައި ހިމެނޭ

އެއްޗެއް. ބަޔާ ހިދުމަތްފި ވެސް މި ހަމަ ޓްރާންސްޕޯޓް ލިންކްގައި ހިމެނޭ ކަނޑުތެރެ އިންގިލާބް. ހަމައެކަނި ޓެކްސީއެއް

ނޫން. މިކަހަލަ އެއްވެސް ހިދުމަތެއް ސަރުކާރުކަން ފަރާތްގައި މި އެންމެހައި ދައުލަތް ތަރައްޤީއެއް، ނޫނިއްޔާ

ސައިންޓިފިކް ރިސަރޗެއް، ނޫނިއްޔާ އެންޑިއިޖަސްޓްމަންޓް ހަރަދުގެންނިއެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެނަށް ފެންނަން އެއީ

ހަރުދަނާ، މާލީ ސަރުކާރުތަކުގައި ޓެކްސީގެ ހިދުމަތް ބޭނުންވެގެން އެކަށައަޅާ. އަދި މިދެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ

މިނިސްޓްރީއަށް ވަރަށް ގިނައިރު ޝަރުތުތަކާއި ހުރިހާ ވިޔަފާރީގެ ޓެކްސީ ބޭނުންވާ ގޮތުގައި ޓެކްސީ ނުލިބޭ މައްސަލަ.

އަދި ހާއްސަކޮށްއައި ހަމަ ހުރިހާ އިޤްތިޞާދީ ވެސްބަދަލުކުރަން ވެސް އެހެޔޮވަތި އެގޮތަށް ކަންކަމުގައި މާލޭގެ އެއް ތަނުން

އެހެން ތަނަކަށް ދަތުރު ޓްރާންސްޕޯޓް ކުރުމަށް ފަސޭހަ، ޓެކްސީ ހުރުމަކީ ވަރަށް ދަތިކަމެއް. ހުރަހަށްޖެހޭ ހުރުމާފަށް ނޫނިއްޔާ

އެއަރޕޯޓަށް ދިޔުމުގެ އެހެންމެ އެހެންމެ ޓެކްސީ ހުރަހަށްޖެހޭ ބޭރު ދޭ ނުލިބެން. މިހެންވީ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ

މިހާރު މާލޭގެ ސަރުކާރުތަކުގެ މުއްސަނދި ހުރިހާ ބަޔަކުވެސް ބިލަކަށް، މި ޓެކްސީއާ ބުރިމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ އަލް

ވަރުގަނޑުން އެއް ސަރަޙައްދުގެ ކާރުތަކެއް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެބަޖެހޭ އެހެން ތަފާތުތަކާ ޓެކްސީ ދުއްވާން

އެއީ ސަރަޙައްދުގެ ފުރިހަމަކަމެއް ވެސް ހުރެން. އެހެންވީމާ، މި ޓެކްސީ ފަރާތްގައި، ސަރުކާރުން ނިންމަވައިގެން މި

އުފައްދަވާ ޓެކްސީ ތަވިންގަޑި ހުންނާނީ އެއް ސަރިބެއް ނޫން. އޭގައި އުޅޭން ދެކިން ހަމަޖެހުން ސަރިބެއް އިނގޭތޯ. އެއީ
ފަރަން ކުދިކުދި މާތްގެ މަގުތަކަން ވެސް ވަދެވޭގޮތަށް ހިމެނިގެންދާނެ. އަދި އެއަރޕޯޓާއި ހުޅުމާލެއަށް ވެސް
ދަތުރުކުރާ ސަރިބެއް މިގައި ހިމެނިގެންދާނެ. މިގޮއިތުރުން އަތޮޅުތެރޭ ދަތުރުފަތުރުކުރަން އަތޮޅުތެރެއިން ޓެކްސީ
ތަރިން ސަރުކާރުން އުފައްދަން ނިންމި ބަޔަށް ސަބަބުތައް ވެސް މި ބާޒާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލައި. މާލޭ ސަރުކާރުގައި
ދިރިއުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ބޮޑުމިނުގެ ގޮތުގެ ޚިދުމަތްތަކަށް ތިބެން ޝަރުތާ މިނިސްޓްރީއަށް ވަރަށް ގިނައިން
ފުރުޞަތު. އެއީ ޓެކްސީގެ ގޮތުގައި ދިނުމަށް ޖާގަ ވެސް އަދި އެހެން ޗާޓަރުވެހިކަލްގައި ވެސް ވީ
ފެންސަވާރީ އަރަފާ އިދާރާ ޓެކްސީ ކަމަށް ޓެކްސީ ކުންފުނިތަކުން އެ ބާޒާރުގެ ކުންފުނިތަކާއި ޚިދުމަތްތައް
ގެއްލެނީ އެ ބާޒާރުގެ ނިޔަލުވުމާއި ގިނަގުނަ ފަހިކަމާއި މަގުމަތީގެ ބާޒާރުގެ ކުންފުނިތައް. ޓެކްސީމަދުވަން
ބާޒާރުގެ ކުންފުނި ދިރިއުޅުމުގެ ކުލަތަށް ނޫން. އޭގެ މިސާލެއް ދިމާކުރި ގިނަ އަދަދެއްގެ އަތޮޅުތެރޭ ދަތުރުފަތުރު، މިހާރު ހިންގުން
މި ގޮތަށް ބާރުގެ ހިމެނުމުގައި، އެއީ މިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ފުރުޞަތު ބާރުގެ ހިމެނުމުގައި، އެ ބާރުގައި ވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ
މަސައްކަތް އެއްބަސްވުމުގެ 27 ހާސް ފިހާ ބާޒާރުތަކުން ވެށިގެ ގިނައިން ބާރުގެ ހިމެނުމުގެ ބާޒާރުގެ ދާއިރާ. އެކަމަކު ބާރުގެ
ރަށް ވެސް ރާއްޖެއި އޮންނަނީ ހުރި ގޮތަކުން އެއްވަރަކަށް އެއް ފުރުޞަތު އަޅުއްވާ ގޮތަކަށް ނޫން.
އަތޮޅުތެރޭ ޖެހިގެން އަޑީގެ ތަފާ ކޮށްދީގެން މި ސަރުކާރުގައި އުޅެނީ ބާޒާރު ވިޔަފާރި ބާރުގެ
ކަން ގޮތަކަށް ގޮސް. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަކަށް އިސްލާހުވާން އެކަން ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ދިރިހުރި ބާރުގެ
އެހެން ފުރުޞަތުގައި ވެސް އަތޮޅުތެރޭ ދަތުރުފަތުރު، މަދުއިރުމަތިގައި ވެސް ނުނިމޭނެ ކުރިޔަށް ބާރުގެ ސިޔާސީ
ވެސް ނުވަތަ އާސިލުކުރާ ބާރުގެ ފުރުޞަތު ވެސް ޚިދުމަތް ބޮޑުކުރުމުގެ ހިނގާ އެއްބައި ކަމުގައި
ހިމެނުމަށް މި އޮންނަނީ ޓެކްސީ އިންގޭތޯ. ޓެކްސީ ހިމެނުމަށް ކުންފުނި ނިޒާމެއްގެ ތަރައްޤީ ޓެކްސީ ހިމެނުމަށް ދަން
ފުރިހަ މި މަސައްކަތް ބަލައިގެން އެދޭ. މާލޭ ސަރުކާރުގެ މަގުތަކަށް ހުރި މަގުތަކާއި ކަމަށް އަތޮޅުތެރޭ
ކުރިންވެސް ދަތުރުފަތުރު ފަހައިން ވިޔަ އަތޮޅުތެރޭ މާލޭގެ މަގުތަކަށް ވެސް ވަދެވޭ ސަރިބެއް ޓެކްސީ މި ވަގުތު
ގޮތުގައި އެއީ ފަރަން ދުނިޔޭގެ ކަމެއް ކަމަށްވާތީ މި ޓެކްސީ ޚިދުމަތުގައި އެ ޓެކްސީ ވެސް ހިމެނިގެންދާނެ. އަދި
މިގޮތުން ކުރިން ވެސް ދަތުރުފަތުރު ފަހައިން، މިވީ ފަރާތްތަކަން ނުނިމޭނެ މެދުވެރިކަން އަދިވެސް ބޮޑުމި
ވެސް ޓެކްސީ ހިމެނުމުގެ ގޮތުގައި ބާރުގެ ކަމަކަށް ބަރާބަރު ދައުރު ހިމެނޭ ބާޒާރު ހިމެނުމުގެ ދައުރުގައި ހުރިކަމް
އެބަ އޮތް. އެކަމަކު ފުރިހަމަ ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ހިމެނޭ ގޮތަށް އެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިޒާމެއް ބަޔާން. ޓެކްސީ ގޮތުގައި ބާރުގެ ގިނަ ދުވަސް
އެބަ ބޮޑު ކުރަންޖެހޭ ބާރުތައް. ދިރިއުޅުމުގެ ޓެކްސީ ހިމެނުމުގެ ބާރު، ކުންފުނިތަކަށް ބާރު ހިމެނުމުގެ ބާޒާރުގެ
ދަތުރުކުރޭ. އެކަމަކު މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިޒާމު ވެސް ނެތް. މިއީ ގޮތުގައި ބާރު ހިމެނުމުގެ ބާރު. މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނިޒާމު
ބާރު ދަތުރުފަތުރު މިދިޔަ ދައުރެއް އެބަ. އެހެންވީމާ، އަތޮޅުތެރޭ ކުންފުނިތަކުގެ ޚިދުމަތް އެއް ޓެކްސީ

ތައިނަލީ މިގޮތުގައިން މި ޖިސްމާނީ ތަދުކަޑައިލުމާއި ކަމަށް ވަންނާނު ދުވަސް އަމިއްލަ ޚިދުމަތުގައި ވެސް މި ބޭނުންތެރި

ޚިދުމަތް ދެއްވާ ފަރާތްތަކުގެ އެކަން ކުރާނުކަން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހެން ޒަމާނުކަމުގައި ވެސް ބޭނުންތެރިކަމެއް

ހުރި ބަޔަކަށްވެއްޖެ. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވައިލީ ޚިދުމަތް އެބަދެނީ ސިޔާސަތެއްގެ ދަށުން އެއީ

ޖިސްމާނީ ބޭނުން ޚިދުމަތްތަކަށް ބަދަލުކުރަން. އަޅުގަނޑު ގާނޫނުގައިވާގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ނިންމުމަ

ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް ސަރުކާރު ކޮންމެހެން ޚިދުމަތް ތަރައްޤީގެ ދަރަޖަ އަމިއްލަގޮތުން މި ޚިދުމަތް

ދެއްވަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުގެ ވެސް އެ ޖިސްމާނީގެ ބޮޑުކަން ވަރުގަދަކުރުން. އަދި އެއް ބަޔަކަށް ދަރަނިވެރިން.

މިގޮތުން އާންމު.ބޭސް ޚިދުމަތް ފުރިހަމަ ދަށުއަރުވައި ވެސް އަދި ބަޔަކު ޚިދުމަތް މަސައްކަތް އަދި ރަސްމީގެ ބެލެނ

ސަރަހައްދުތަކުގައި ފުރިހަމަދަށްވެދިއުމުގައި ވެސް ބެލެނ ޖިސްމާނީ ގެރެޓަލްކުރުމަށް އަދި ބެލެނ ސިއާސީ އަބަދު ވެސް

އެހެން ވިސްނުމުގެ ތަޖުރިބާ ބަދަލު ތަޖުރިބާ، އެ ބޭނުންވާ އެކަމުގައި ބޭނުން ޚިދުމަތް މިގޮތް އަހަރެމެނަށް ކުރިން މާލެ

ސަރަހައްދުގައި ފުރިހަމަކަމުގައި ހަމަ މިގޮތަށް އިހުމާލުގެ ކުރިމަތި ނިމުނުވަރު ޚިދުމަތްތަކަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެން

ބޭނުމަށް ޚިދުމަތް ފުރިހަމަ ފުރިހަމަކޮށްދިނުން މިހާރު ތަކުރާރުވެ ބަޔަކު ތަރައްޤީކުރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު

ދަންނަވައިލަން މި ހަމަހަމަކަމާ ހަމަ ބާރުވެރި މިހެން ވެސް ބޭނުންކުރި ހިތް ޖިސްމާނީ ކުރައްވާ ފަރާތްތަކަށް މިއަދު

ވަރަށްބޮޑު އެއްވެސް ގޮތުގައިވެސް ނުޖެހޭ ބާރަކަށް ހިނގާލާ. ދުރު މިނިވަން ބަދަލު އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން، މި

ބާރުއަޅާ އެއްވެސް ތަހުޒީބުވެސް ކުރިއަށް ވެރިކަމުގައިވާ ބާރުތަކުގެ ނޫން ނަމަ، އެއްކޮށްވެސް އަޅުގަނޑު ހިތާމަ

ޖަވާބު ދެވިއްޖެއެވެ. ޖިސްމާނީ ޚިދުމަތް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލަން މިއަދު ހަމަ މާލޭ ސަރަހައްދުގައި އާބާދީގައި

އުމުރާއި ވަރަށް ގިނަ ބޮޑުވެސްނުވާ ދުވަހެއް މުހިއްމު ޚިދުމަތްތަކެއް. މި ޖިސްމާނީ ތަރައްޤީ 100% އީ.ވީޓީން ބިމާވެށްޖާ

ރައްޖެއަށް ކުރަކަން ބެއްލެވުމާއި ވަރަށް ގިނަ ޖިސްމާނީ ތަރައްޤީކުރާއިރު އެކުގައި، ހަމަ ހަމަ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް

ވަރަށް ގިނަ ފައިދާތަކެއް ވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިސްތިޤްބާލު.